

به نام خدا

این اسلایدها توسط مجموعه فوری آموز تهیه و طراحی شده است.

عنوان ارائه:

صندوق بین المللی پول

فوریاموز

معرفی کوتاه صندوق بین المللی پول

تصور عدم وجود صندوق بین المللی پول:

برای درک اهمیت صندوق بین المللی پول لازم است که عدم وجود آن را تصور کنیم.

با پیشروی روند جهانی شدن، عدم وجود نهاد های اقتصادی که بتوانند هماهنگی لازم را بین کشورهای مختلف در نظام بین الملل ایجاد نمایند موجب بروز بحران ها و تلاطم هایی در جهان می شود.

بنابراین، ضرورت تشکیل نهاد های بین المللی مانند صندوق بین المللی پول که متشکل از نمایندگان مجموعه ای از کشورهای جهان با اهداف و ساختار های مشخص هستند برای ایجاد نظام سازگار جهانی ضرورت پیدا نمود.

- مقدمات تشکیل این صندوق بعد از جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵ معادل ۱۳۲۴ شمسی) بود.

- بعد از جنگ جهانی اول (۱۹۱۸) پول بیشتر کشور ها ارزش خود را بدلیل تورم عظیم از دست داد و در نتیجه ...

- برای رفع این مشکل در مبادلات بین المللی نرخ برابری ثابتی با طلا تعیین شد. به دنبال آن ...

- در سال ۱۹۲۸ سیستم پایه طلا توسط اکثر کشورها پذیرفته شد.

- بعد از مدتی کشورهایی که پول آنها در مبادلات خارجی رواج داشت مانند لیره انگلیس به تعهدات پایه پولی عمل نکردند (یعنی پول بیشتری نسبت به پشتوانه طلای موجود منتشر کردند). نتیجه این وضع هرج و مرج مالی جهانی شد.

- برای رفع این مشکل دو نظریه مقابل هم مطرح شد: نئولیبرالیسم و کینز

- با توجه به نیاز مبرم به ثبات در روابط پولی بین المللی، در نتیجه بعد از پایان جنگ دوم جهانی در سال ۱۹۴۵، کشور های جهان از جمله فرانسه انگلیس و امریکا با تلفیق نظریه نئولیبرال امریکایی و کنیز انگلیسی سیستمی با عنوان برتون وودز را معرفی و در قالب آن صندوق بین المللی پول را در سال ۱۹۴۷ تاسیس کردند.

هدف صندوق بین المللی پول:

سازماندهی و ثبات ارزش اسمی ارز بر مبنای پشتوانه طلا بود.

نقش کلیدی صندوق بین المللی پول:

کمک به کشورهای جهان که با کسری تراز پرداخت ها مواجه بودند در قالب وام های ارزی

نتیجه سیستم برتن وودز :

پیامدهای سیستم برتن وودز:

براین اساس هرزمان هر کشوری دلار به به خزانه داری امریکا تحویل میداد می توانست معادل آن طلا از امریکا تحویل بگیرد.

این سیستم معمولاً به نفع اقتصادهای بزرگ مانند امریکا و به ضرر اقتصادهای کوچک مانند ایران بود.

اهداف صندوق بین المللی پول :

1. گسترش همکاری های پولی بین المللی

2. تسهیل موازنه تجارت بین الملل

3. حفظ ثبات نرخ ارز و مقررات ارزی

4. کمک مالی به کشورهایی که مشکل در تعادل تراز پرداخت ها (Balance of Payment) داشتند

5. اعطای تسهیلات ضروری برای رفع مشکل تراز پرداخت های کشورها

ارایه گزارش های ادواری (سالانه ماهانه) (تعداد کشورهای عضو در ابتدا ۴۴ کشور بود که به ۱۹۰ کشور رسید)

ارکان صندوق بین المللی پول بعنوان سازمان وابسته به سازمان ملل متحد:

۱. شورای حکام (هیات رئیسه):

نمایندگان کشورهای عضو مانند رئیس بانک مرکزی کشورها و بالاترین رکن صندوق است. تصمیمات با رای اکثریت لازم الاجرا می شود.

۲. شورای مدیران اجرایی (هیات مدیره):

با ۲۴ عضو که ۵ عضو ثابت کشورهای آمریکا، آلمان، انگلستان، فرانسه، ژاپن

۳. مدیر عامل:

مدیر عامل از طرف مدیران اجرایی انتخاب می شود. تصمیمات با رای اکثریت لازم الاجرا می شود.

عملکردهای صندوق بین المللی پول در زمینه تنظیم و حفظ نرخ برابری ارزها:

سیستم ثبات نرخ ارز:

این روش براساس سیستم برتن وودز و براساس ثبات پول کشورها نسبت به دلار امریکا بود که تا سال ۱۹۷۱ ادامه داشت. بعد از این تاریخ، امریکا این سیستم را لغو کرد و کشورها در تنظیم نرخ ارز کشور خود آزاد بودند.

ایجاد سیستم حق برداشت مخصوص (Special Drawing Right) یا طلای کاغذی:

با توجه به اینکه سیستم برتن وودز براساس دلار بعنوان ارز مسلط به امریکا امتیازاتی میداد، این سیستم مورد اعتراض بسیاری کشورها قرار گرفت. با این حق کشورها می توانستند به مقادیر معینی از پول های ملی یکدیگر استفاده کنند.

مزایا و معایب عضویت در صندوق بین المللی پول:

مزایا:

معایب:

امکان استفاده از تراش های ذخیره، حق برداشت
مخصوص، منافع حاصل از فروش طلا
استفاده اعضا از آمار و گزارش های دوره ای
دریافت آموزش های صندوق
آگاهی از تصمیمات صندوق براساس روندهای جهانی
تبادل نظر در خصوص مسایل جهانی

تغییر غیر اختیاری سهمیه ها توسط قدرت های بزرگ
مانند امریکا
اتخاذ سیاست های ارزی ممکن است به ضرر برخی
کشورها باشد که مدیران ضعیف دارند.
تفاوت سیاست های صندوق با عملکرد ارزی برخی
کشورها که اقتصاد بیمار دارند.
کاهش استقلال اقتصادی برخی کشورهای جنگ طلب
تامین بودجه صندوق براساس حق عضویت
سیاست گذاری براساس عدم محدودیت های تجاری و
تجارت آزاد

سه فعالیت اصلی صندوق بین المللی پول در جهت حفظ پایداری نظام پولی بین الملل:

نظارت بر اقتصاد کشورها و اقتصاد جهان برای
جلوگیری از بحران های مالی

کمک مالی (وام) به کشورهای متقاضی

کمک های علمی و فنی بصورت گزارش ها و مشاوره
های دوره ای

سه فعالیت اصلی

شرایط اعطای وام توسط صندوق بین المللی پول:

اعطای وام صندوق براساس سیاست های تعدیل اقتصادی انجام می شود که شامل سیاست های پولی، مالی، ارزی، و درآمدی است.

- پولی، (تنظیم نرخ بهره داخلی برای مباره با تورم،
- مالی، (کاهش هزینه، افزایش قیمت، لغو یارانه و افزایش مالیات)
- ارزی، (تنظیم ارزش پول ملی، تعیین ذخایر ارزی، ورود سرمایه خارجی)
- درآمدی (تثبیت حداقل دستمزد)

انواع تسهیلات و وام های صندوق بین المللی پول:

- **ترانش ذخیره:** دریافت وام از ذخایری که کشورهای دیگر نزد صندوق سپرده گذاری کردند.
- **ترانش اعتباری:** هر عضو میتواند دوبرابر سهمیه خود اعتبار دریافت کند.
- تسهیلات تعدیل ساختاری : این تسهیلات که بلندمدت تر است تا ۱۴۰ درصد سهمیه هر کشور است.
- **تسهیلات تعدیل ساختاری گسترده :** علاوه بروام های قبلی و تا ۲.۵ برابر سهمیه هر کشور با بازپرداخت سه ساله است.
- **اعتبار حق برداشت مخصوص:** هر کشور در صورت کسری موازنه پرداخت میتواند تمام سپرده خود را برداشت نماید.

آخرین بروزرسانی های صندوق بین المللی پول:

سیاست های ارزی و پولی:

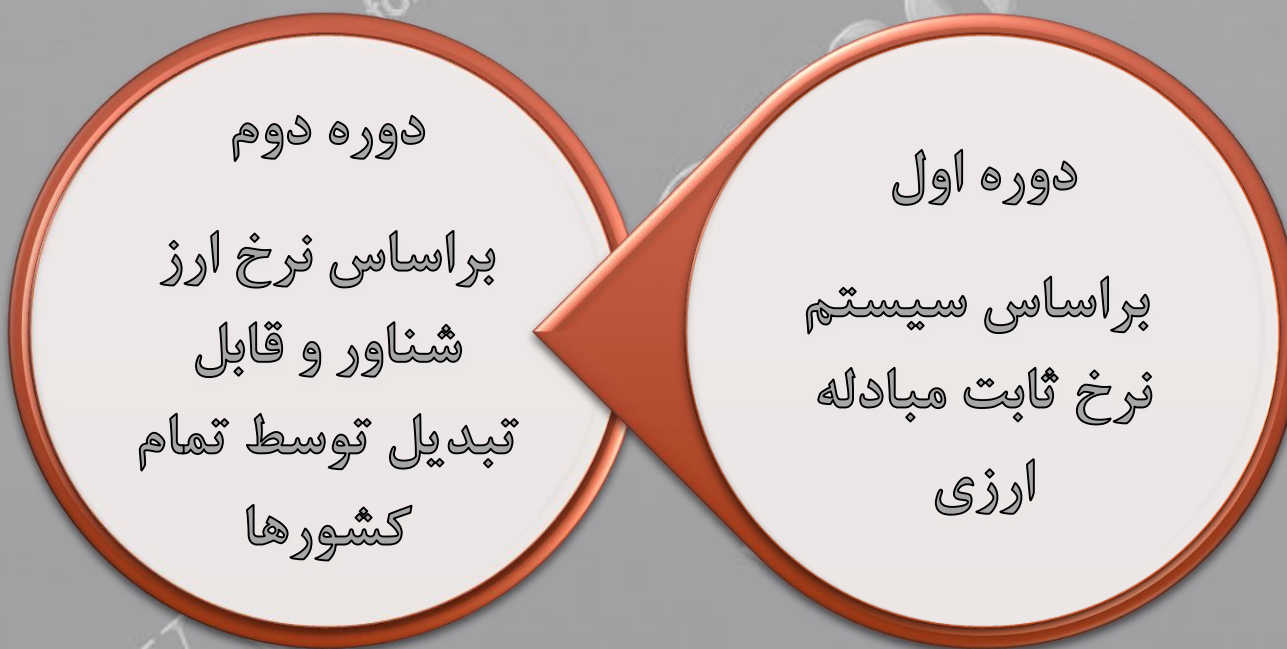
با برچیده شدن سیستم پشتوانه طلا صندوق تعدیلاتی در اساسنامه خود ایجاد کرد که منجر به نظارت بیشتر بر کشور ها شد. تعداد جلسات خود را با تشکیل دوکمیته افزایش داد. بدلیل عدم توانایی برخی کشورها در بازپرداخت وام های خود سیاست های پرداخت وام ها را اصلاح کرد تا به رشد اقتصادی کشورهای ضعیف کمک کند.

سیاست های اعطای وام:

سیاست های اعطای وام در این جهت است که کشورهای وام گیرنده باید وام ها را طوری استفاده کنند که بعد از رفع مشکل مالی توانایی بازپرداخت وام را داشته باشند.

سیاست های جدید سختگیری هایی را در زمینه استاندارد سازی سیستم های حسابرسی بین المللی برای ارزیابی حساب های کشورها اعمال کرد.

بنابراین، صندوق از زمان تاسیسی دو دوره جداگانه داشته است.

اصول تعدیل اقتصادی :

کاهش ارزش پول ملی

سیاست خصوصی سازی و آزادسازی

سیاست تسهیل سرمایه گذاری خارجی

ثبات نرخ دستمزدها

سیاست تسهیل بازرگانی آزاد

کاهش ارزش پول ملی:

این روش برای اصلاح کسری تراز پرداخت ها در سیستم ثابت ارزی جهت تشویق صادرات استفاده می شد.

سیاست خصوصی سازی و آزادسازی:

با توجه به اینکه در بنگاه های دولتی کارکنان با اطمینان خاطر از حمایت های یارانه ای دولت نگرانی نسبت به بقای بنگاه ندارند، تلاش جدی برای بهبود بازدهی نمی کنند. سیاست صندوق درجهت واگذاری بنگاه های دولتی به بخش خصوصی است تا بتوان کارایی بنگاه ها را افزایش داد و دولت نقش نظراتی داشته باشد.

سیاست تسهیل سرمایه گذاری خارجی:

هدف این سیاست تامین سرمایه کشور های جهان سوم به منظور اقدامات عمرانی و توسعه است.

سیاست تسهیل بازرگانی آزاد:

زیربنای این سیاست نظریه مزیت نسبی ریکاردو است که بیان می کند که نظام بازرگانی آزاد به نفع تمام کشورها است.

ثبات نرخ دستمزدها:

هدف این سیاست کاهش قیمت تمام شده کالای داخلی به منظور بهبود صادرات و حفظ موازنه پرداخت ها است.

انتقادات به سیاست های تعدیل اقتصادی :

می توان به برخی از این سیاست ها انتقاد کرد چون با شرایط هر کشور سازگار نیست.

یکی از نقاط ضعف سیاست های صندوق این است که برای این موارد راهکار های عملی بلندمدت در نظر نگرفته است و تنها در جهت رفع مشکلات مالی کوتاه مدت فعالیت می کند.

انتقادات از صندوق بین المللی پول:

برخی از انتقادات این است که چون تصمیمات صندوق با نفوذ دولت های امریکایی اعمال می شود با وجود بهبود وضع اقتصادی کشورها موجب بی ثباتی در آن کشورها می شود.

یکی از انتقادات توسط استیگلیتز برنده جایزه نوبل اقتصاد این است که در زمان بحران ها دو مشکل وجود دارد.

- اول اینکه سیاست های صندوق برای زمان قبل از بحران بوده و کهنه شده و برای رفع مشکلات بحران عمل نمی کند.
- دوم اینکه سیاست های صندوق استاندارد واحدی را برای تمام کشور ها اعمال میکند درحالیکه شرایط هر کشور متفاوت است و باید بومی سازی شود.

نتیجه این انتقادات تلاش برای اصلاحات در صندوق بین المللی پول است.
مهمترین اصلاحات عبارتند از:

تنوع در مدیریت

اصلاح هیات
اجرایی

ارتقا سطح
مدیریت

حیطه وظایف

تغییر حد نصاب های رای گیری

اصلاح سهمیه کشورها

اصلاح سهمیه کشورها:

چون بدلیل تامین هزینه های صندوق توسط اقتصادهای بزرگ، تنها پنج کشور ۸۵ درصد حق رای دارند و سایر ۱۹۰ کشور تنها ۱۵ درصد حق رای دارند، تغییر سهمیه ها نیاز به اصلاحات دارد.

ارتقا سطح مدیریت:

نیاز است که نمایندگان کشورها از وزیران و مقامات بلندپایه تر باشند تا کشورها تعهدات خود را بهتر رعایت کنند.

اصلاح هیات اجرایی:

از جمله این اصلاح سیستم های تصمیم گیری با کمک کمیته های تخصصی و کم کردن تعداد اعضا است.

تغییر حد نصاب های رای گیری:

تصمیم گیری فعلی که براساس اکثریت آرا است عملاً به نفع اقتصادهای بزرگ است. اصلاح آن می تواند تصمیم گیری براساس تعداد کشورها باشد یعنی هر کشور یک حق رای داشته باشد.

تنوع در مدیریت:

معمولاً مدیرعامل صندوق همیشه از یک کشور اروپایی انتخاب شده است که این رویه نیاز به اصلاح دارد.

حیطه وظایف:

پیشنهاد^{۲۳} شده است که حیطه وظایف صندوق بین المللی پول به قلمرو اقتصاد کلان و جریان سرمایه گسترش یابد و بعد بحران نیز ادامه داشته باشد.

صندوق بین المللی پول و ایران :

ایران جزو اولین کشورهایی بود که در زمان تاسیس و تشکیل صندوق بین المللی پول در سال ۱۹۴۴ حضور داشت. سهمیه ایران در صندوق اکنون معادل یک و نیم میلیون حق برداشت مخصوص است که از این میزان ۲۵ درصد طلا و ارز قابل تبدیل پرداخت شده و ۷۵ درصد بصورت بستانکار ریالی است.

از آن زمان دولت ایران جداول موازنه ترازهای پرداختی و اطلاعات اقتصادی را به صندوق ارائه می دهد.

تا سال ۱۳۵۱ دولت ایران ۱۸ بار از منابع صندوق برای دریافت وام استفاده کرده است. رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نماینده کشور در صندوق بین المللی پول است.

باتشکر از توجه شما

Email: support@foriamooz.ir

Tel: +989108350107

www.foriamooz.ir

